

Levens Geschiedenis,

van

Ezopus den Fabeldichter.

uit het Fransch

door

Carel, Christiaan, Chappuis.

met 24 Platen.

1824.

**Levens Geschiedenis,
van Ezopus den Fabeldichter.**

uit het Fransch door
Carel, Christiaan, Chappuis.
met 24 Platen

1824

[3]

1ste Afdeeling.

Geboorte, gedaante, & afkomst van Ezopus.

Volgens geloofwaardige en oude schrijvers, ontving *Ezopus* het levenslicht te *Amorion*, eene stad in *Frijgia*, 592 Jaar voor J:C: geboorte; zijne ouders waren zeer arm, het geen hem noodzaakte even als zijne voorouders slaaf te zijn doch zijne gedaante schrikte ieder af, want hij was de mismaakste zijner Eeuw – hij had een puntig hoofd, [4] platte neus, korte & dikke hals, breede lippen, zijne kleur was zwart olijfachtig, behalve dit alles had hij eenen geweldigen dikken buik, en een grooten bogchel op den rug – zijn grootste gebrek was, dat hij zwaar ter taale zijnde, met zeer veel moeite sprak, en eene schone stem, die bijna onverstaanbaar was – men zou zeggen dat alle deze gebreken *Ezopus* onbekwaam tot dienstbaarheid moesten gemaakt hebben, maar al wat hij in zijn ligchaam verloot, vond hij in zijn verstand weder – hij was vol geestigheid, en had een vrolijk gemoed, en een gezond verstand.

Ezopus eerste meester was *Demarchus* en woonde te *Athenen*, alwaar hij, namelijk *Demarchus*, de sierlijkheid en zuiverheid der Grieksche taal en zedekunde leerde. Hij verkocht *Ezopus* aan *Jadmon*, een wijsgeer op het eiland *Samos*, en deze gebruikte hem ter oorzake van zijne overgroote mismaaktheid, om het land te beploegen, het geen *Ezopus* met zeer veel ijver waarnam.

[5]

2de Afdeeling. Ezopus ontdekt de schuldigen.

Jadmon kwam zijne slaven eens op zijn landgoed bezoeken, om hun werk in oogenschouw te nemen; een tuinier gaf hem buitengemeene schoone en groote vijgen ten geschenk – hij nam ze met genoegten aan, en stelde ze aan een zijner dienaars *Agathopus* genaamd ter hand, met bevel, de vijgen te bewaren, tot hij zich gebaad had.

[6] In dien tusschentijd was *Ezopus* afwezig; *Agathopus* nam die gelegenheid waar om een zijner makkers over te halen, de vijgen te deelen, en er *Ezopus* de schuld van te geven. Dit aanbod werd niet van de hand gewezen, en bij iedere vijg die naar binnen ging, lachten zij geweldig, en vloekten op de ongelukkige *Ezopus*.

Jadmon kwam uit het bad, en vroeg de vijgen terug, maar werd woedend op het berigt, dat *Ezopus* dezelve opgegeten had, en gebod terstond van hem voor te brengen.

Zoodra *Ezopus* voor *Jadmon* verscheen, voer deze geweldig tegen hem uit, maar den anderen begreep wel, welke poets men hem gespeeld had, en wilde de zaak onderzoeken, hij wierp zich op de kniën, en bad zijn meester, een oogenblik geduld te

hebben alvorens hem te bestraffen – Hij liep naar de keuken, haalde een kan warm water, zette het voor zijn meester, dronk er van, en stak de vinger in de keel om te braken, maar hij gaf het water geheel klaar over, dewijl hij nog niets genuttigd had. Nu verzocht *Ezopus* zijn meester te bevelen, dat zijne beschuldigers het zelfde zouden doen, op dat men alsdan zonder bedrog kon zien, wie de vijgen gegeten had.

Jadmon bewonderde de vlugheid, en levendigheid van geest in *Ezopus*, en gebod terstond, de beide aanklagers ook water te drinken. Zij dronken, maar in plaats van de vinger in de keel te steeken, draaiden zij dezelve om de kakebeenen; maar naauwlijks hadden zij het water binnen, of de braaklust overviel hen, en zij spuwden het water en de vijgen te gelijk uit.

Nu gaf *Jadmon* bevel de beide lasteraars streng te doen geeselen, en verzonk in bewondering over *Ezopus* verstand.

[7]

3de Afdeeling. Ezopus liefdadigheid.

Den anderen dag ging *Ezopus* weder, volgens gewoonte, naar het land om te werken, zijne makkers was hij tot een schrik geworden, en durfden hem niet weder aanvallen; *Agathopus* en deszelfs medepligtigen, waren de geesselslagen niet ontgaan, zij waren woedend over hunne mislukte poging, maar durfden geen [8] wraak nemen – hunne blijdschap was groot, toen zij zagen dat *Ezopus* van alle gemeden en geschuud werd. Hij dan werkte ijverig voort, en was te vrede. – Eenigen tijd daar na, kwamen er twee Priesters van *Diana* die verdwaald waren, bij *Ezopus* en vroegen hem de regte weg naar de stad. *Ezopus* deed hen onder de schaduw eener groene eik uitrusten, en verkwikte hun met het geringe dat hij had, het welk uit zijn eigen voedsel en drank bestond, dat hij tot dagelijks rantsoen ontving; en bood zich vervolgens met vreugde aan, om die goddelijke mannen tot gids te verstrekken.

De Priesters zulk ene goed hart en zoo een warm gevoel onder zulke ruwe klederen en misselijk uiterlijk niet verwagende, verheugden zich, en baden *Jupiter* om belooning voor deze braven daad, en namen al zegenende afscheid van hem.

[9]

4de Afdeeling. Ezopus Droomverschijning.

Door werken en loopen afgemat, bevangt de slaap *Ezopus*, hij legt zich neder, en sluimert in. – Hij droomt, dat het *Fortuin* zich naar hem wendt, hem de tong ontboeidt, en hem een klaarder [10] stem schenkt om zijne gedachten door middel der fabelen uit te drukken. – Hij ontwaakt – en ziet: *Ezopus* heeft eene lieflijke stem gekregen, en spreekt met eene ongemeene gemakkelijkheid. “Bij de onsterfelijke Goden!” roept hij uit, “wie heeft mij zulk groot geluk verschaft, of is het de belooning, voor het goede onthaal, mijne verdwaalde gasten aangedaan – dus eene goede daad word nimmer bij de goden vergeten.” ...

Vol vreugde over het gebeurde staat *Ezopus* op, keert naar den arbeid, en begint met meer dan gewoonen ijver te werken.

[11]

5de Afdeeling. Ezopus wordt verkocht door Jadmon.

Zenas was hofmeester op het landhuis van *Jadmon*, en opzichter over de werken der slaven – Eens ging hij het werk in oogenschouw nemen, en zag een slaaf die niet van de ijverigste was, waarop hij hem onbarmhartig sloeg en mishandelde – *Ezopus* die weinige dagen [12] door zijne slechte spraak onverstaaenbaar was, en bijna niets kon uitbrengen, begon nu op een deftigen toon *Zenas* te berispen en zwoer hem bij *Jadmon* aanteklagen.

Zenas stond als van den donder getroffen en kon zich niet begrijpen hoe *Ezopus* zulk eene vrije spraak en moedige redenen gekregen had. Hij besloot *Ezopus* voor te komen en hem als oproermaker en weerspanningen bij zijn meester aanteklagen; en dit bracht hij zonder zich verder te bedenken ten uitvoer.

Met een neerhangend hoofd en onrustig gelaat, verscheen *Zenas* voor zijn meester – Hoe staat gij daar zoo verwonderd en ten nedergeslagen mijn *Zenas*, zeide *Jadmon*? Er is, hernam den ander met een geheimzinnig gelaat, een zeer merkwaardig

verschijnsel op uw landhuis geschied! Hoe dat vroeg *Jadmon* met drift; wel hernam *Zenas*, *Ezopus* die naar een stomme geleek en bijna niet sprak, drukt zich nu met zeer veel gemakkelijke en vuur uit. Is dit dan zulk een wonder in uwe oogen vroeg *Jadmon* op een spottende toon! Ja antwoorde *Zenas*, want ook al stap ik alle de scheldwoorden en vloeken over u persoon uitgestord over, is het niet mogelijk om de godslasteringen en verwenschingen die hij tegen de Goden uitbraakte, aanteheoren.

Dit veranderde de zaak, en *Jadmon* gebod terstond *Ezopus* te verkopen, doet met hem wat gij goetvind riep *Jadmon Zenas* toe, en verwijderde zich.

Zenas zag zich nu geheel meester over *Ezopus*, en toen hij *Ezopus* dit bekend maakte, zeide deze als van zijne onschuld onbewust, doet alles met mij wat gij wilt en beschikt over mijn persoon.

[13] Het duurt niet lang, of *Ezopus* kreeg een nieuwe meester, en wel een Phrygiaansch koopman, die hem voor een zeer laagen prijs van *Zenas* kocht – terwijl de laatste blijde was dat hij *Ezopus* had uit de voeten gemaakt.

Toen *Ezopus* en de Koopman hun huis genaderd waren, en de kinderen der laatstgenoemde, de slaaf in de oogen kregen, beving hun de vrees zoo sterk, dat zij al huilende, en met groot misbaar, naar hunne moeder liepen, en het aangezicht in hun moeders schoot, voor *Ezopus* verborgen – de andere slaven verwonderden zich ook, dat hun meester zulk een monster tot zijn dienaar verkozen had, doch hadden evenwel medelijden met zijne mismaaktheid.

[14]

6de Afdeeling. Ezopus voor de 3de maal verkocht.

Zeer weinig diensten had *Ezopus* zijn 3de meester nog maar bewezen, of hij werd weder aan een vierde verkocht; zijne buitengewone mismaaktheid, en de afschrik te zijn voor de huisgenooten, waren er de oorzaak van.

[15] Eens kwam er een Slavenhandelaar in de stad, en zijn meester maakte van die gelegenheid gebruik, om *Ezopus* kwijt te raken – Maar zoodra de koopman *Ezopus* zag, lachte hij, en vroeg aan zijn meester, waar hij zulk een gedrocht en afzichtelijk wezen van daan gehaald had? wanneer hij niet spreken kon, vervolgde de koopman, zoo zou ik hem voor een opgevlade blaas houden!....

Ezopus meester wel ziende dat er niet veel geld met deze verkoop te verdienen was, en ten anderen *Ezopus* willende afhandig maken, verkocht hem voor drie obolen of 18 *St* en keerde naar huis; *Ezopus* volgde zijn 4de meester, die den weg naar *Ephese* insloeg met voornemen zijn slaaf aldaar weder te verkopen, om er meer geld van te maken.

[16]

7de Afdeeling. Schranderheid van Ezopus.

Weinige dagen daarna, gaf de Slavenhandelaar, die tevens veele goederen gekocht had, aan zijne knechten bevel, om de reis naar *Ephese* aantevangen; de slaven deelden dus alle de goederen onder zich uit, en een ieder belaadde zich met een vracht of pak. *Ezopus* verzocht het lichtste te mogen dragen, uit hoofde zijner gebreken – doch de anderen wilden niet gedogen, dat hij iets dragen zoude. Doch hierin wilde *Ezopus* niet toestemmen, maar vroeg de keus van een der vrachten te mogen hebben, het geen men hem dan zeer gewillig toestond.

Nadat hij alles had gezien, en opgemerkt, vroeg hij om de broodkorf te mogen dragen, die zoo zwaar was, dat twee slaven dezelve met moeite zouden getorscht hebben. Alle zijne makkers lachten hem uit, en vroegen hem of hij gek geworden was, dewijl hij eerst om de lichtste, en nu de zwaarste vracht vroeg. – Doch meenende hem te straffen, en om met hem den spot te drijven, zoo zettende zij *Ezopus* de broodkorf op den rug.

Ezopus voelde zich overstelpt van zwaarte en kon naauwlijks gaan, terwijl onder het loopen, de mande op zijn rug al heen en weder schoof, en zijn bult hem bij deze gelegenheid geweldig hinderde. – De Koopman zag hoe *Ezopus* werkte, en verwonderde zich over zijnen ijver.

Toen de karavaan aan een herberg gekomen was, moest men aldaar het middagmaal houden; *Ezopus* moest aan ieder slaaf brood uitdeelen, zoodat zijn mand na de maaltijd bijna ledig was; en hij dus veel gaauwer en gemakkelijker kon lopen. S'avond moesten de slaven weder brood uit de mand hebben, die als toen geheel ledig was, en onze *Ezopus* niets dan een ledige mande op den rug had. – Zijne makkers die alle zwaare pakken en balen moesten dragen, waarvan zij eerst te *Ephese* konden ontlast worden, verwonderden zich over de ongemene schranderheid van *Ezopus*.

[18]

8ste Afdeeling. Ezopus voor de 4de maal verkocht.

De Koopman te *Ephese* gekomen zijnde, verkocht veele slaven, en won veel bij dien verkoop; drie slaven bleven er nu nog over: een “letterkundige”, een “muzikant” en *Ezopus*.

Een der vrienden des Koopmans, raade hem om naar *Samos* te zeilen op hoop van aldaar de drie slaven voordelig [19] te verkopen. Toen hij te *Samos* kwam, deed hij de beide slaven aankleden, maar dewijl hij *Ezopus* niet optooijen kon, nog hem eenig kleeft geven dat hem paste, deed hij *Ezopus* een zak om het lijf, en stelde hen toen alle drie op de markt te koop.

Alhoewel *Ezopus* zich aan de bespottung en beledigingen der omstanders blootgesteld zag, behield hij zijne tegenwoordigheid van geest en starde hen strak aan.

De Filosoof *Xantus*, die toen juist te *Samos* zijn verblijf hield, ging naar de markt, en zag *Ezopus*, en zijne makkers. – Hij vroeg de Muzikant waar hij van daan was: “van *Cappadocia*”, antwoorde hij. “Wat kunt gij”, hernam *Xantus*. “Alles!” zeide de slaaf. Dit antwoord deed *Ezopus* lagchen. De leerlingen van *Xantus*, hem ziende lagchen en zijne tanden bemerkende, geloofden dat het een monster was. – Maar een der leerlingen de rede van *Ezopus* lagchen willende weten, naderde hem en zeide: waarom lacht gij? “Zee-hond” hernam *Ezopus*, pak u weg.” Dit antwoord beschaamde de leerling die afdroop. – *Xantus* vroeg de prijs van de Muzikant: Duizend Obolen (f 300) hernam hij. *Xantus* vond deze prijs te hoog en zich tot den anderen wendende, vroeg hem uit welk land hij was: Ik ben uit *Lijdia*, antwoorde hij. “Wat kunt gij” vervolgde *Xantus*. “Alles!” hervatte de letterkundige – *Ezopus* lachte weder. *Xantus*

vroeg de prijs van den slaaf aan den Koopman. Drie Duizen Obolen (*f* 900) antwoorde deze. –

Zulke hooge prijzen verdroten den Filosooph, die reeds heen wilde gaan, maar zijne leerlingen baden hem, [20] naar de prijs van *Ezopus* te vragen, zeggende dat de lelijkste slaaf somwijlen de beste diensten deed – Nu meester vervolgden zij, wij zullen hem betalen – Het zou niet redelijk zijn hernam *Xantus*, dat gij de slaaf kocht en betaalde en ik zijne diensten genoot; maar mijne vrouw houd te veel van netheid en zindelijkheid, dan zulk eene morsige slaaf in huis te dulden – Dit is geene genoegzame rede antwoorden de leerlingen, want de vrouw moet den man, maar de man niet de vrouw gehoorzaam zijn. Voor dat wij hem kopen zeide *Xantus*, moeten wij eerst zien of hij eenige kunde bezit, uit vrees van ons geld te verliezen en nutteloos te besteden.

Nu naderde *Xantus Ezopus*, en zeide:

X. Verheug U!...

E. Waarom? was ik dan treurig?...

X. Ik wensch u veel geluk!

E. Ik wensch u hetzelfde.

X. Uit welk land zijt gij?

E. Uit een groot land!

X. De naam vraag ik?

E. Die is schoon!

X. Ik vraag waar gij uit gekomen zijt?

E. Uit mijn moeders buik!

X. Wat kunt gij?

E. Niets!

X. Wat meent gij daarmee?

E. Dewijl mijne makkers alles kunnen zoo kan ik niets...

De leerlingen van *Xantus* stonden als van den donder getroffen.

[21]

X. Wil ik u kopen?

E. Dat is u zaak!

X. Als ik u gekocht heb, zoudt gij mij misschien ontvlugten?

E. Als mij de lust bekruipt, ja!

X. Gij zijt zoo mismaakt?

E. Moet een wijsgeer op het uiterlijk of innerlijk zien?

Nu vervoegde zich *Xantus* tot den Koopman en vroeg hem naar de prijs. – Zestig Obolen (*f* 18) – hernam deze, terstond telden de leerlingen van *Xantus* het geld en de Slaaf *Ezopus* werd hem overgeleverd.

[22]

9de Afdeeling. Ezopus voor de Vrouw van Xantus.

Ezopus volgde de Filosooph naar huis. De weg was lang en het weder geweldig heet. *Xantus* ligte zijn toga op en piste al lopende; *Ezopus* zag het, en hem bij zijn kleeft trekkende: verkoop mij oogenblikkelijk riep hij uit of ik zal vlugten!... Waarom dat hernam de Wijsgeer. [23] Omdat ik zulk een vuile meester niet dienen wil, antwoorde de slaaf. Ik water al lopende, hervatte *Xantus*, om drie redenen die zeer goed zijn:

1. Opdat de zon niet op mijn hoofd zou branden.
2. Opdat de heete aarde mij niet benadelen zou aan de voeten.
3. Opdat de pis reuk mij niet hinderen zou.

Ik geef mij over riep *Ezopus* uit.

Toen men *Xantus* huis naderde gebod de Filosooph *Ezopus* buiten te staan – Zich zeide hij tegen zijne vrouw, ik heb een slaaf gekocht zoo schoon als er nimmer een in mijn huis heeft gediend, hij zal oogenblikkelijk verschijnen. – De kamermaagden van de vrouw des Filosoophs denkende dat *Xantus* waarheid sprak twisteden reeds onder elkander wie hem trouwen zoude. Men kan zich naauwlijks voorstellen welke verwondering de verschijning van *Ezopus* baarde en hoe ontsteld de vrouw van *Xantus* was toen zij zulk een monster voor oogen kreeg. Zij voer tegen haar man uit en was verontwaardigd zulk een dienaar te krijgen – maar des niettegenstaande wist onze *Ezopus*, die nu zag dat men over hem handelde, zulke snedige aanmerkingen te maken, dat de vrouw des wijsgeers zijn verstand bewonderende, hem in genade aannam.

[24]

10de Afdeeling. Ezopus en den Tuinman van Xantus.

S'anderendaags gebood *Xantus Ezopus* hem te volgen, en hij bragt hem in een hof, om er groentens te kopen. *Ezopus* pakte zijn mande vol, en wilde heengaan. Toen zeide de hovenier [25] aan *Xantus*, terwijl deze hem wilde betalen, vergun mij u eene vraag te doen, die ik mij zelve niet kan oplossen, zij is deze vervolgde de hovenier: "Ik kan mij niet begrijpen dat de kruiden en groentens die ik opkweek en die ik met zoo veel zorg begiet, evenwel niet dan zeer laat rijp worden, integendeel de geen die de aarde uit zich zelve voortbrengt komen spoediger tot rijpheid alhoewel zij niet opgekweekt, noch begoten worden."

Alhoewel dit nu een Philosophische vraag was, zoo kon *Xantus* dezelve evenwel niet beantwoorden, maar vergenoegde zich met te zeggen "dat het eene algemeene regel in de natuur was, en dat God dit alzo geschikt had." *Ezopus* hoorde dit antwoord zijns meesters, en begon te lagchen. Spot gij aldus met mij, vroeg *Xantus* op een woedende too? "Ik spot niet met u, maar wel met de geen die u onderwezen heeft, hernam *Ezopus* want dit is gemeenlijk het antwoord dat de geleerde aan de hun voorgestelde vragen geven, dat alles door de voorzienigheid bestierd wordt – laat mij de vraag oplossen, vervolgde *Ezopus*, en de hovenier zal voldaan zijn –

Nu keerde *Xantus* zich naar den vrager en zeide met achtbaarheid: “het past niet, ik, die in de vermaarde scholen van Athenen geleerd heb, alhier in deze tuin te twisten, maar mijn slaaf zal u voldoen, want hij is in het verklaren van diepzinnige vragen zeer ver gevorderd! – Hoe? hervatte de Hovenier, met verwondering, zou dit lelijke schepsel, eenige kennis der schone letterkunde hebben – jammer dat hij zoo mismaakt is! nu laat ons zien wat hij zeggen zal. – [26]

Ezopus sprak aldus: “Wanneer eene vrouw voor de tweede maal huuwd, en reeds kinderen uit haar eerste huwelijk heeft; heeft nu de man ook kinderen van zijn eerste vrouw, zoo is zij moeder over haar kinderen die zij medegebragt heeft, maar niet meer dan stiefmoeder over haar mans kinderen, zij behandelt beide met veel verschil; zij doet haar uiterste best om de kinderen die zij onder haar hart gedragen heeft eene goede opvoeding te geven, en laat hun niets ontbreken, maar het gebeurt maar al te dikwijls dat zij de kinderen van haar tweede man het nodige onthoudt, om het aan haar eigen kroost te geven – dewijl zij de eerste als vreemde beschouwd en de laatste als van haar eigen vleesch aanziet. Dus de aarde is de moeder van alles wat zij zelve voortbrengt maar is om zoo te zeggen de stiefmoeder over het geen gij op haar plant: zij voedt dus haar eigen planten met meer zorg dan de geen die gij opkweekt en waarvan zij tweede moeder is – ”

Deze taal trof de Hovenier, hij stond verwonderd over de buitengewone wijsheid van *Ezopus*, en overlaadde hem met loftuitingen; *Xantus* droop stil af en sprak geen enkel woord.

[27]

11de Afdeeling. Ezopus & het hondje van Xantus.

Eenigen tijd daarna gaf een der leerlingen van *Xantus* een gastmaal, alwaar hij de Filosooph en zijne mede leerlingen verzocht. *Xantus* zocht het beste der geregten dat op de [28] tafel was, en gaf het aan *Ezopus* die achter hem stond, met bevel dit aan zijnen welbeminde te brengen; *Ezopus* vertrok terstond maar onderweg dacht hij bij zich zelve, ziedaar nu eene schoone gelegenheid, om mij over de bespotting, die mijne meesteres mij aandeed, toen zij mij de eerste keer zag, te wreken; en zal tevens zien of zij mijn meester waarlijk bemind.

Toen hij te huis was gekomen riep hij het schoothondje zijner meesteres en gaf haar al het geen hij had medegebragt; toen *Ezopus* bij *Xantus* terug kwam vroeg hem de Filosooph of hij het alles aan zijn welbeminde, meenende zijne vrouw, had gegeven? Ja hervatte de slaaf, en zij heeft het zelfs in mijne tegenwoordigheid opgegeten. – En wat zeide zij? vroeg *Xantus* met de grootste drift. Niet het geringste hernam *Ezopus* maar zij bedankte u innerlijk. –

Ondertusschen was de echtgenoot des wijsgeers zoo getroffen over de onbeschoftheid haars mans om de hond boven de vrouw lief te hebben, dat zij zich in haar kamer opsloot en haar man niet zien wilde.

Toen nu de gasten door de wijn bevangen werden, begon men elkander allerlei vragen voortestellen, eindelijk vroeg er een, die slimmer en schranderder dan de anderen was, wanneer de grootste en hevigste twist en tweedragt zou geboren worden? *Ezopus* die juist achter den vrager stond, antwoorde hierop, als de dooden zullen opstaan, alsdan zal ieder het zijne weder willen bezitten en wedervragen – *Ezopus* werd geprezen, en al de gasten verwonderden zich over de ongemeene naiviteit en zeldzame vlugheid van geest van *Ezopus*. –

[29] *Xantus* kwam te huis, en verstomde op het bericht dat zijne wederehelft hem niet zien wilde – hij vorschte de reden uit en hij stond als van den bliksem getroffen op het hooren van het verhaal zijner vrouw – *Ezopus* werd geroepen en verklaarde dat hij het eten aan de rechte man gegeven had, want zeide de slaaf – “De hond, al slaat gij haar, zal een oogenblik daarna de hand likken die haar geslagen heeft – en u alle vriendschap bewijzen – integendeel, zal u vrouw bij de minste kleinigheid met u overhoop liggen en u beknorren – dus mijnheer vervolgde de slaaf, het hondje, en niet u vrouw moet u wel beminde heten.”

Xantus stond bedremmeld; en zich tot zijne vrouw keerende zeide hij: *Ezopus* heeft gelijk! – deze woorden maakte haar woedend en zij vlugtte ten huize uit met oogmerk het zeker nimmer te betreden.-

[30]

12de Afdeeling. Ezopus doet de vrouw van Xantus komen.

Er verliepen eenige dagen zonder dat *Xantus* zijne huisplaag kon vermurwen, zij was nog met belofte, nog met bedreigingen overtehalen, om weder tot hem terug te keeren. Hij zond haar eenige zijner bloedverwanten, om te bewerken, [31] dat de geheele historie vergeten en vergeven wierd; maar zij wilde van niets hooren, zoo kwaadaardig was zij.

Deze hoofdigheid verdroot *Xantus* ongemeen – “Bedroef u niet aldus mijn waarde meester, zeide *Ezopus* en bekommer u niet ontijdig; ik sta u borg vervolgde de slaaf, dat zij morgen met groote haast naar u toe zal komen en zich met u verzoenen.” –

Toen *Ezopus* geld ontvangen had om eetwaren op te doen, zoo ging hij naar de markt en kocht allerhande gevogelte, wildbraad, groetens &ca ten einde eene groote maaltijd aanterigten. –

Aldus beladen, nam hij de weg voorbij het huis der ouders van de vrouw van *Xantus*, alwaar deze zich ophield, toevallig kwam er een bediende uit dit huis, deze

Ezopus kennende, vroeg hem, waarvoor hij zulk eene laatijd moest aanrigten – “Dewijl mijn heer en meester *Xantus* morgen bruiloft moet houden, hernam de slimme slaaf.

De knecht nam dit voor goede munt aan, en liep terstond naar de vrouw des Filosoophs om haar dit te berigte, en deze zonder langer te talmen of zich noch boos te houden, vloog op de vleugelen der Liefde naar haar man met wien zij zich verzoende. –

[32]

13de Afdeeling. Ezopus grappen en snakerijen.

Na verloop van eenigen tijd, wilde *Xantus* zijne leerlingen een feest geven; gaat zeide hij tegen *Ezopus*, en koop mij het beste dat gij op de markt kunt krijgen. –

Ezopus kocht Varkens tongen, en maakte dezelve klaar om ze de gasten voor te dienen. –

[33] Een ieder kreeg eene gebradene tong met saus. De leerlingen waren met dit eerste gerecht bijzonder te vreden het geen juist aan Philosophen paste, dewijl zij immers door middel der tong hunne schoonste gedachten uitboezemen.

Ezopus zette hen vervolgens gekookte tongen voor, en herhaalde dit tot de derde keer. Deze eentonige maaltijd verdroot de leerlingen van *Xantus* dermaten, dat zij er openlijk hunne ontevredenheid over betuigden. Doch *Ezopus*, zonder zich in het minst over hunne klagten te bekreunen dischte alweder tongen op. “Is het mogelijk” riep *Xantus* uit hebt gij ons niets anders dan tongen voor te zetten! ... “Neen!” antwoorde *Ezopus* met bedaardheid. “Hoe! ellendige riep de Filosoof uit, heb ik u niet gezegd mij het beste en edelste dat er was te kopen?... “Nu ja! hervatte *Ezopus* koeltjes, zeg mij dan, wat is er beter en edeler dan de tong? Het is door middel van de tong dat men de wetenschappen en de Philosophie leert, het is door haar dat men geeft en neemt; dat men aanspraken doet, bid, en complimenten maakt, dat men de geschillen bestrijd en het schoone der welsprekenheid ten toon spreidt. Men sluit

huwelijken, bouwd steden, en voorziet in de welvaart des lands door middel van de tong; en eindelijk diend zij tot onderhoud van ons ligchaam; dus ik voor mij geloof dat de tong alles overtreft.” –

Zulk een wijs antwoord van een slaaf aan zijn meester deed de leerlingen verstommen, zij zwegen en keerden beschaamd naar huis. –

[34] Den volgende morgen deden de leerlingen van *Xantus* hem eenig verwijt over het gewaande gastmaal dat hij hun voorgezet had; hij ontschuldigde zich, zeggende, dat het enkel en alleen de oorzaak geweest was dat zijn slaaf zich veroorloofde alles te doen dat hem goedgevalt en hij aldus misbruik maakte van de goedheid en het vertrouwen zijns meesters; en ziet, vervolgde *Xantus*, nu zal ik hem mijne orders in uwe tegenwoordigheid geven op dat dan alle getuigen kunt zijn, wanneer hij weder uitvlugten maakt. Hierop riep hij *Ezopus* en zeide hem: gaat heen, en koop ons het slechtste dat gij op de markt kunt krijgen en bereid het tot een avondmaal voor ons allen. –

Ezopus kocht weder tongen en zette ze de gasten voor; nu steeg hunne woede ten top en werd onbedwingbaar toen *Ezopus* dezelve voor de derde keer opbragt. Deze handelwijze maakte *Xantus* nu ook gaande. “Hoe moet ik dit verstaan *Ezopus*, zeide hij hem! Toen ik u zeide mij het beste te kopen, bragt gij tongen op tafel, en toen ik u gebod het slechtste te halen zette gij ons weder tongen voor? ...” “Is de tong dan niet het slechtste der wereld?” hernam terstond de slaaf. “Is zij het niet die steden ten onderste boven keert, de menschen vermoord, liegt, bedriegt, kwaadspreekt en lasterd, valsche eden uitbraakt en vloekt...! zij vernietigt de huwelijken, de landen, en geheele volken, eindelijk is de tong in staat om geheele koninkrijken te verdelgen, en zij vervult ons leven met verdriet, ramp en smart...”

Even als de eerste keer dropen de gasten met schaamte af, en moesten de wijze rede van *Ezopus* huldigen. –

[35] Na verloop van eenige dagen ging *Xantus* naar het bad; hij trof er eenige zijner vrienden aan, en gebod terstond aan *Ezopus* om naar huis te gaan en een linz te koken. De slaaf gehoorzaamde lerrelijk, want zoo dra hij te huis was wierp hij een enkel linzje in de pot en kookte het.

Toen *Xantus* zich met zijne vrienden gebaad had ging hij naar huis, verzocht hun ten eten, doch zeide hun dat de maaltijd niet kostbaar zoude zijn, dewijl hij hun niets dan linzen kon geven. Zij namen het verzoek aan, en toen zij aan tafel waren gezeten verzocht *Xantus Ezopus* de linzen te brengen – maar geef ons eerts water om onze benen te wasschen zeide *Xantus*. *Ezopus* bragt zijne meester water dat zoo geweldig stonk dat men er niet bij durven kon. De Filosoof vroeg zijn slaaf waarom hij hem zulk vuil water bragt? en *Ezopus* antwoorde dewijl gij niet zegt ik moet schoon water hebben. –

Nu bragt *Ezopus* de gevraagde Linzen op tafel, maar hij deed al de gasten verstomd staan toen hij met een enkele Linz voor de dag kwam, en het water daar dezelve in gekookt was een ieder op zijn bord schepte. –

Goden! riep *Xantus* uit wat is dit! heb ik u niet gezegd een linzensoep te bereiden vervolgde hij tegen *Ezopus*; Ja meester hernam deze maar gij hebt gezegd kookt een linz en niet linzen, in het meervoudige. Hier slechte dienaar, zeide hij tegen *Ezopus* gaat heen en koop ons vier varkenspooten, kook dezelve en discht ze op.

Nu meende *Xantus* alles goed gezegt te hebben en [36] hoopte *Ezopus* toch eens in zijn eigen net te vangen. Om die rede scherpte hij zich op alle manieren om de slaaf eens voor alles te betalen.

Ezopus kocht de varkenspooten en kookte ze, maar terwijl hij eenig ander werk verrichte, sloop *Xantus* naar de keuken, en haalde een der poten uit de pot en verborg

dezelve. – *Ezopus* weinig tijd daarna in de pot voelende of ze gaar waren, vond maar drie poten en daar hij wel wist dat de vierde er ook geweest was maar hij ook zeker was, dat die door *Xantus* gestolen was om hem in verlegenheid te brengen, zoo besloot de slaaf, zijn meester ook te beproeven, tot dat einde, ging *Ezopus* naar de stal alwaar men een kalf en een varke mestte; hij sneed het varke een zijner poten af en deed ze in de pot bij de drie anderen.

Xantus was evenwel bevreesd dat *Ezopus* de vlugt nemen zou wanneer hij maar drie poten vond, wierp er de andere dien hij eerst geborgen had, ook in de pot – nu waren er vijf varkenspoten in. – *Ezopus* zag het, maar dischte ze evenwel op. – Wat is dit nu weer riep *Xantus* uit, ik heb immers maar order voor vier varkenspoten gegeven, waar komt dan de vijfde van daan? – Hoeveel poten hebben twee varkens vroeg *Ezopus* zijn meester; acht antwoorde de Filosooph, juist hernam de slaaf, weet dan dat er hier vier zijn en het gemeste varken er maar drie heeft... Dit antwoord maakte *Xantus* geheel mistroostig, en hij [37] zag zich weder genoodzaakt te zwijgen; de leerlingen verloren er niets bij maar wonnen veeleer een varkenspoot, en zij alle moesten bekennen dat *Ezopus* hoe mismaakt van ligchaam anders, evenwel geen mismaakt verstand bezat. –

[38]

**14de Afdeeling.
Ezopus & de Landman.**

Xantus zeer spijtig zijnde dat hij *Ezopus* niet vangen kon in de strikken dien hij hem spande, leide hem nu de taak op om hem iemand in huis te brengen, die zich volstrekt aan niets stoorde en voor alles geheel onverschillig was. *Ezopus* bedagt zich een oogenblik, en ging uit. —

[39] Het eerste wat *Ezopus* deed, was naar de markt te gaan dewijl zich aldaar keur van menschen bevonden en dewijl hij meende dat er onder dezelve wel een zoude zijn die voor zijn oogmerk geschikt was.

Hij had nog niet lang getoefd of hij kreeg een boer in het oog die altijd in dezelfde houding stond; *Ezopus* begrijpende dat het een groote luiaard en tevens een zeer onnozel mensch moest zijn, zoo naderde hij hem, en begon zijn proefstuk. De boer vroeg hem wat hij begeerde. Ik niets hernam *Ezopus*, maar mijn meester verzoekt u ten eten, volg mij. De Landman zonder te zien wie hij voorhad of naar de naam des gastheers te vragen keerde zich om en werd door *Ezopus* voortgeduwd.

[40]

**15de Afdeeling.
Ezopus overwint zijn meester.**

Ezopus kwam met de boer binnen, deze zette zich terstond aan tafel, zonder eenige complimenten te maken. *Xantus* vroeg wie hij was. *Ezopus* antwoorde met zelfvoldoening: Wel, een mensch die zich aan niets stoort... Toen zeide *Xantus* [41] tegen zijn vrouw, doet alles wat ik u zeggen zal, zonder mij tegen te spreken, op dat ik toch eenmaal iets vind om *Ezopus* voor zijne grappen streng te straffen. Hierop wendde hij zich tot zijne vrouw in het bijzijn van *Ezopus*, en zeide: giet water in de kom en wascht onze gast de voeten! Want de Filosoof dacht dat hoe onnozel en hoe dom de boer ook wezen mogt hij evenwel nooit zou toestaan dat de voeten hem door eene mevrouw gewasschen wierden. – doch *Xantus* bedroog zich. Zijne vrouw had naauwlijks water in de kom gegoten of de kinkel stak haar de voet reeds toe. *Xantus* geboot dat men de boer van dezelfde wijn, als hij zelf gebruikte zou schenken, doch de boer zonder eenige pligtplegingen in acht te nemen dronk maar zonder ophouden, en at als een wolf van zeker gebrad, zonder het zelve aanteprijzen of te roemen. Dit verdroot *Xantus* ongemeen – Men bragt eene welbereide taart op tafel; de boer dit ziende vatte dezelve op en begon er rondom de korstjes af te plukken en er van te eten als of het een gemeen brood was. *Xantus* wenkte zijne vrouw als toen, en zeide tegen haar, deze taart is niet naar onze smaak en vooral niet lekker genoeg voor onze gast. Zijne vrouw betoonde zich hoofdijg; en *Xantus* zich zeer boos veinzende gaf order

aan zijne slaven om zijne vrouw levendig te verbranden – dit was eene list van hem, dewijl hij nu meende dat de boer er zich tegen verzetten zou en hij aldus rede zou vinden om *Ezopus* te straffen. Nu gaf de Filosooph een wenk aan zijne vrouw, om alles zonder tegenspraak op zijn bevel te verrigten. [42]

Nu deed *Xantus* eene menigte zakkebossen aanbrengen en deed er eene brandstapel van maken. Men stak dezelve aan; men deed er de vrouw van *Xantus* opstijgen, doch de boer bleef bedaard en zag het schouwspel met strakke blikken aan; eindelijk vloog hij op en zich tot *Xantus* wendende zeide hij: indien gij waarlijk uwe vrouw wil verbranden zoo wagt een weinig, ik zal de mijne gaan halen en dan kunnen zij te zamen ten hel varen...

Xantus was overwonnen, en te gelijk verzoend met *Ezopus*, wiens grondige menschenkennis hij bewonderde, en zijn verstand hoogschatte, en om de slaaf te belonen voor zijne getrouwe diensten, beloofde de Filosooph hem zijn vrijheid te schenken. –

[43]

16de Afdeeling. Ezopus & de Regter.

Eenigen tijd daarna gebood *Xantus*, *Ezopus* naar het bad te gaan, en te zien of er te veel menschen waren dewijl hij zich baden wilde.

[44] *Ezopus* ontmoette onderweg de Regter van Samos, die wetende dat *Ezopus* de slaaf van *Xantus* was, vroeg hem waar hij naar toe ging? – Dat weet ik niet hernam *Ezopus*. – De Regter denkende dat de slaaf met hem spotte, en dat hij hem niet verkoos te antwoorden, gaf aan een krijgsknegt bevel, hem naar de gevangenis te brengen. Zoo dan *Ezopus* weggevoerd werd schreeuwde hij uit al zijn magt zeggende “Ziet gij nu mijnheer de President dat mijn antwoord zeer juist is, en ik niet wist waar ik heen ging; want waarachtig op de gevangenis had ik de minste gedagte.”

De Regter verwonderd over zulk een Naïf antwoord, stelde *Ezopus* in vrijheid. – Nu vervolgde hij zijn weg, en aan het bad gekomen zijnde vond hij alles vol menschen; hij sloeg hen gade, en zag, dat alle de inkomende tegen eene groote steen die voor de deur leide zich de beenen stootten. Eindelijk kwam er een mensch die de steen weg nam en vervolgens binnentrad.

Toen hij nu bij *Xantus* kwam zeide hij: meester er is maar een mensch in het bad. Hierop ging de wijsgeer uit, maar was naauwlijks het bad ingetreden, en de menigte menschen ziende, viel hij *Ezopus* aan, zeggende hoe ellendig, ziet al dit volik, en gij zegt mij dat er maar een mensch in de badkamer is!... Nu ja meester hernam de slaaf, ik zag alle deze menschen naar binnen gaan na zich aan dien steen die gij daar ziet gestooten te hebben; maar een enkel man uit den hoop, heeft dezelve weggelegd, uit vrees van zich te bezeeren... [45] Dus ik beschouwde deze alleen als een redelijk mensch, en zeide u daarom dat ik er een in het bad heb zien gaan, dewijl ik hem boven alle de voorkeur gaf.

Xantus glimplachte, en zag *Ezopus* vriendelijk aan en bewonderde zijne geslepenheid.

[46]

**17de Afdeeling.
Ezopus doet Xantus eene weddingschap winnen.**

Eens dat *Xantus* met zijne vrienden aan tafel zat, en er [47] ook alle zijne leerlingen bij waren, dronken zij zoo veel dat hun de wijn naar het hoofd vloog. Nu stelden zij elkander allerhande vragen voor. *Xantus* die zeer dronken was begon hoe langer hoe ijveriger. *Ezopus* die achter hem stond en dit zag zeide: meester ik waarschuw u dat de wijn drie voorname graden heeft, als:

1° *het vermaak*,

2° *de Dronkenschap*, &

3° *de belediging*.

Gij hebt nu alle meer dan te veel gedronken en gij zijt vrolijk, berust daar dan in en bemoei u met niets anders...

Xantus nam deze welgemeende raad van zijn slaaf voor een berisping aan en maakte zich woedend. – Een der leerlingen ziende dat *Xantus* de hoogte had vroeg hem of er wel iemand zou wezen die de zee uit kon drinken? Wel waarachtig antwoorde de Filosoof, dat kan ik doen, maar nu heb ik geen dorst, morgen zullen wij een aanvang

nemen. Ten einde eene verbeurte te bepalen hernam de leerling, wat zal de winst zijn voor hem die overwinnaar is. Het huis dat hij bewoond, hernam de wijsgeer. Nu gaven zij beide hunne ringen aan de getuigen ter bewaring om dezelve den anderen dag weder te vragen als de weddingschap aanging.

S'morgens toen *Xantus* zich waschte stond hij verwonderd zijn ring niet aan te hebben. Hij vroeg *Ezopus* waar zij was. Dat weet ik waarlijk niet, hernam deze, maar wel dat gij u huis verloren hebt. Hoe dat? vroeg *Xantus*, wel antwoorde de slaaf dewijl gij gisteren toen gij dronken waart, gewed hebt de geheele zee te kunnen uit drinken, en u ring tot pand gelaten als mede u huis er onder verwed hebt. –

“Goden! riep de Filosoof uit “dit is immers boven alle [48] menschelijke magt verheven!... “ach mijn goede *Ezopus* vervolgde hij, “stel al uwe kunstgrepen en al u vernuft in het werk om mij van deze onbezonnen weddingschap af te pleiten. “Waarlijk hernam *Ezopus* om het u te doen uitvoeren kan ik onmogelijk, maar er u met eer en roem af te helpen dit is in mijne magt: hoor mij aan en doe wat ik u zeg, wanneer gij nu weder alle heden zult vergaderd zijn, zoo toon u kloekmoedig en zonder vrees; zeg dan dat gij nu bij uwe zinnen zijt en uwe belofte wil houden. Doe vervolgens kleeden op het strand spreiden en laat er een tafel opslaan. Beveel dan aan uwe slaven dat zij u kommen met zee water voordienen; als nu al het volk de oogen op u gevestigd heeft zoo neem dan de kom tusschen uwe handen en vraag met luider stem de voorwaarden der weddingschap; dan zal u leerling antwoorden dat gij het water der zee moet uitdrinken op verbeurte van uw huis.” Zoo sta dan op en zeg: Bewooners van Samos, gij allen weet dat de rivieren en stroomen zich in de zee ontlasten. Ik voor mij heb gewed de zee te zullen uitdrinken, en niet het water der rivieren die er zich in uitwaieren. Eerst moet dus mijn leerling de rivieren beletten in de zee uittekomen, en als dat gedaan is zoo zal ik de zee uitdrinken.” – *Xantus* zag dat dit een onfeilbaar middel was om de weddingschap te winnen, vertrouwde op den uitslag en was vol vreugde.

Het volk dan vergaderd zijnde, om dit zonderling schouwspel te zien, zoo zeide *Xantus* voor het geheele volk het geen zijn slaaf hem gezegd had. De bewooners van Samos prezen de wijsheid van *Ezopus* zeer en bewonderden hem.

[49] De leerling viel *Xantus* te voet, en bad hem om vergeving, bekennende dat hij overwonnen was, maar verzocht hem tevens de weddingschap te niet te doen, het geen *Xantus* op het verzoek van het volk ook volgaarne toestond.

Toen zij nu naar huis gingen zeide *Ezopus* tegen zijn meester, voor al de diensten die ik u reeds bewezen heb, moest gij mij toch de vrijheid in vergelding geven? doch *Xantus* deed hem scherpe bedreigingen en zeide dat hij zijn beurt moest wagten. – Blijf aan de deur zeide de Filosoof, en wanneer gij “twee” kraaijen ziet zal ik u bevreiden maar ziet gij er maar “een”, zoo blijft gij mijn slaaf. –

Ezopus zag niet lang daarna twee kraaijen op een boom zitten, en liep het zijn meester waarschuwen, maar terwijl hij weg was, vloog een der vogels weg en *Xantus* er dus maar een ziende, begon te vloeken en te razen, en gebod dewijl *Ezopus* hem bedrogen had, den slaaf zeer streng te geeselen. – Terwijl men met deze operatie bezig was, werd *Xantus* ten eeten verzocht. “Wat ben ik ongelukkig riep *Ezopus* uit, ik die twee kraaijen gezien heb, krijg slaag en gij die er maar een gezien hebt, gaat lekker eeten.” De Filosoof kreeg medelijden met de arme slaaf en gebod met slaan optehouden.

Na verloop van eenige dagen, gaf *Xantus* een groot feest aan verscheidene wijsgeeren en redenaars; hij gebod *Ezopus* aan de deur de wacht te houden, om aldaar de gasten spoedig binnen te leiden, maar alleen de menschen die hij verzocht had, namelijk lieden van verdienste en wijze mannen. –

[50] *Ezopus* ging bij tijd aan de deur staan. Een der genodigden klopte aan; maar de slaaf zonder hem open te doen vroeg hem “wat beweegt de hond”? De man denkende dat men hem voor een hond uitschold, liep in woede heen. Alle die na hem kwamen gingen kwaadaardig heen, geloovende dat men hen uitschold: want *Ezopus* deed hen alle dezelfde vraag.

Eindelijk kwam er nog een aan de deur kloppen. *Ezopus* vroeg hem ook als aan de anderen, “wat beweegt de hond”? De staart & de ooren hernam deze. *Ezopus* vond dit antwoord goed en deed hem open, vervolgens zeide hij aan zijn meester dat er geen andere Philosophen hadden aangeklopt, behalve de geen die hij hem hier binneleide. – *Xantus* werd mistroostig en geloofde dat zijne vrienden hem bedrogen hadden. –

Den anderen dag beklagden zijne leerlingen en vrienden zich over de grove scheldnamen die hun *Ezopus* gegeven had, en zeiden dat hun de entré geweigerd was. *Xantus* was ter neder gelsagen en kon van dit alles niets begrijpen. Hij riep terstond *Ezopus*, en vroeg hem in de hevigste gramschap, waarom hij zijne vrienden zoo onbeschaamd had weggezonden? Hebt gij mij niet geboden hernam *Ezopus* om geene zotten en weetnieten in u huis te laten? Ja hernam *Xantus*; maar dit zijn immers alle wijsgeeren. Waarachtig niet antwoorde *Ezopus*, want toen zij aan klopten, en ik hun vroeg, wat de hond bewoog? zoo heeft niemand mijne vraag verstaan, noch kunnen oplossen – behalve deze Heer die mijne vraag best begrepen heeft, [51] en de anderen zijn heen gegaan zonder mij te antwoorden vervolgde hij, dus ik begreep dat dit geen wijze mensen of Philosophen konden wezen...

De leerlingen bekenden schuld en zagen hunne dwaling, zij prezen *Ezopus* zeer en kregen achting voor hem. –

[52]

18de Afdeeling. Ezopus vindt een groote schat.

Eenigen tijd daarna, kreeg *Xanthus* lust, om in gezelschap van *Ezopus*, een kerkhof te gaan bezoeken, en de inscriptien der steenen te lezen, hetwelk hij gaarne deed. —

[53] *Ezopus* las op eene grafsteen de volgende letters **R.P.Q.F.I.T.A.** en deed ze zijn meester opmerken, hem tevens vragende of hij in staat was deze letters uitleggen. *Xanthus* beschouwde ze met bedaardheid, doch verklaarde *Ezopus* rondborstig, er niets van te begrijpen. Welaan mijn meester hernam *Ezopus*, welke belooning zal ik verlangen als ik u door middel deze letters eene groote schat ontdek?... Uw vrijheid, en de helft der waarde van de schat hervatte *Xanthus*. — Dit nam de slaaf aan en twee passen achterwaards gaande, begon hij te graven, en te spitten; waarop hij de schat ook werkelijk vond, en dezelve zijn meester bragt. Maar *Xanthus* in plaats van zijn woord te houden, wilde volstrekt de beteekenis der letters weten. *Ezopus* gaf toe, en zei, de geen die deze schat alhier begraven heeft, was een wijsgeer, hij deed deze letters graveren, en die, aaneengevoegd zijnde, beteekenen: “Indien gij 2 a 3 passen hiervandaan graaft, zult gij eene meenigte goud vinden!...” — Dewijl gij zoo bekwaam en geleerd zijt, sprak *Xanthus*, zoo zoude ik een groten gek zijn wanneer ik u vrijmaakte. Welnu hernam *Ezopus*, als gij u woord niet houdt, zoo zult gij altijd meer als ik verliezen, want ik zal alsdan de Koning van Bijzanza gaan

waarschuwen, aan wien dit alles toebehoort!... En hoe weet jij dit? vroeg *Xantus*. Hier zijn andere letters die het mij bewijzen, hernam de slaaf. **R.R.D.Q.I.T.**, want zij beteekenen: “Geef aan Koning *Denis* het geld dat jij gevonden hebt weder!...”

Xantus die nu zag dat het geld den Koning van Bijzanza waarlijk toekwam, stelde alle middelen in het werk om zijn slaaf tot stilzwijgen te brengen. Neem de helft van het geld zeide hij en houdt alles geheim! –

[54] Gij geeft dit niet hernam *Ezopus*, maar wel de man die het geld begraven heeft; zie weder deze volgende letters **A.E.D.Q.I.T.A.**: “Verdeel het geld dat jij gevonden hebt, onder u allen”... Nu kom dan in huis zeide *Xantus* opdat wij het geld verdeelen en ik u in vrijheid stel! Maar hij, namelijk de Philosoph vrezende dat er iets mogt uitlekken deed *Ezopus* gevangen zetten. Maar evenwel deden hem de klaagtonen van zijn slaaf, als mede het bewustzijn, van hier mede eene zware misstap te begaan, *Ezopus* weldra in vrijheid stellen. –

[55]

19de Afdeeling. Ezopus vrijmaking & zijne verschijning voor Koning Crësus.

Omtrent dien tijd gebeurde er een bijzonder geval, en dat alle de bewoners van Samos deed verbaast staan. —

Terwijl men een openbaar feest vierde, zag men een Arend, [56] uit de wolken nederkomen, die een ring in de schoot van zeker slaaf vallen liet. Men ondervroeg *Xanthus* over dit vreemde verschijnsel doch deze kon hetzelfde niet oplossen, evenwel vroeg hij tijd van bedenking. Toen hij nu weder te huis was werd hij zeer zwaarmoedig en bang, en verviel eindelijk in eene groote mismoedigheid om dat hij dit verschijnsel niet kon verklaren. —

Ezopus zag hoe zijn meester leedt en sprak hem aldus aan: Gaat morgen maar op de markt te Samos, & zeg dat gij een slaaf hebt, die alle zulke zaken uit kan leggen!... Dit deed *Xanthus* ook werkelijk, en de Samienzers riepen *Ezopus* met luider stemmen.

Zoo dra *Ezopus* verscheen was er een algemeen gelach, en men overlaadde hem met scheldwoorden — maar dit mismoedigde hem geenzins maar moedigde hem veel eer aan — *Ezopus* strekte zijne hand uit en verzocht stilte: “Bewoners van Samos, dus begon hij; waarom veracht gij lieden mij? Is het om de mismaaktheid van mijn gestalte, zoo hebt gij ongelijk, want het is het verstand & geenzins de persoon die hier in aanmerking komt; de natuur heeft somtijts de slechtste lichamen met eene edele ziel begaafd. Houdt gij u op met het beschouwen van eene schoone flesch, of lust gij

liever het geen in haar is? ..." Allen stonden verstomd; eindelijk bad men *Ezopus* om voort te gaan, en indien hij eenige verklaring heven kon, dezelve aldan te doen! –

"Ja hernam *Ezopus* maar ik wil eerst mijne vrijheid verlangen en dan zal ik alles verklaren." *Xantus* wilde hier niets van horen, en alhoewel het volk eerst zijne vrijheid smeekte, dezelve vervolgens verzocht, eindelijk dreigde, zoo bleef de filosoof toch standvastig; maar hij bezweek voor de magt des burgemeesters. [57] Zoo dat *Ezopus* zijne vrijheid toch eindelijk verkreeg.

Nu begon hij aldus: "Burgers van Samos, den Adelaar is immers zoo als gij allen weet, de Koning der vogelen; en als hij nu de keizerlijke ring genomen heeft, en die in de schoot eens slaafs heeft laten vallen, zoo is dit alleen geschied om u te kennen te geven, dat een der Koningen die tegenwoordig regeert, bedagt is om u uwe vrijheid te ontnemen, en u onder het juk der slavernij te brengen, na vooraf alle uwe wetten te hebben vernietigd." – deze woorden deden de grootste wanhoop op Samienzers uitwerken; en zij waren alle vol vrees en angst. –

Eenige dagen daarna, ontvingen zij een bevel van *Crésus* Koning van Lijdia, om hem eene jaarlijksche belasting te betalen, op verbeurte van oorlog met hem te zullen krijgen. Zij vergaderden dus allen om een besluit op zulk eene gevaarlijke zaak te nemen; te meer dewijl de vrijheid van hunne Republiek er aan hing, zij geloofden met grond, onder de magt der Lydiërs te zullen kome, en vonden daarom best *Ezopus* te raadplegen. Deze was van oordeel dat dewijl de Samienzers een vrij geboren volk waren, men zich niet moest laten dwingen iets te betalen waartoe zij niets verplichting hadden; het geen dan ook door de inwoners van Samos goedgekeurd werd. –

Zij stuurden hierop de Afgezanten van *Crésus* weg, zonder de vrede gesloten te hebben.

Crésus het antwoord des Afgezants vernemende, besloot de Samienzers den oorlog te verklaren; doch de Gezanten raden hem zulks af, dewijl *Ezopus* te veel invloed had, & deze hem in het overwinnen van dit volk, groote afbreuk [58] zou doen. Zij meenden dat *Cresus* beter zou doen, om *Ezopus* in zijne staten te lokken en hen alsdan te beoorloggen;

Cresus volgde dien raad en zond wederom Afgezanten tot de Samienzers om hem *Ezopus* overteleveren; deze stonden hem af. *Ezopus* hiervan verwittigd, zeide midden in de vergadering: Volk van Samos, het is mij een groote eer om naar den Koning van Lijdia te mogen gaan, mij aan zijne voeten te kunnen werpen en hem uwen groet te brengen; maar voor en aléér dat ik vertrek, wil ik u een fabel verhalen:

"In de tijden dat de dieren nog spraken, gebeurde het dat wolven de schapen den oorlog verklaarden; zij werden door de honden geholpen die aan hun hoofd vegtede, de wolven afhielden van op de schapen aantevallen; zij zonden een afgezand naar de schapen, om hun te verklaren van in het vervolg in goede verstandhouding te zullen leven onder voorwaarde van hun de honden overteleveren. De onnozele schapen lieten zich verleiden en stonden hun de honden af, deze werden weldra in stukken gescheurd, waarna de wolven de schapen zonder moeite om hals bragten!"... De Samienzers die de zin dezer fabel volmaakt begrepen, besloten *Ezopus* bij hun te houden; doch hij wilde niet; hij ging met de Gezanten onder zeil, en gevoelde moed om *Cresus* te spreken. –

Ezopus te Lijdia gekomen zijnde werdt terstond voor *Cresus* gebracht, deze vorst begon zoo dra hij *Ezopus* zag, in hevige woede te ontsteken, en zeide: "welk een oneer voor mij van door zulk een klein mensch, zulk een schoon en groot eiland te moeten ontberen!..." "Groote vorst hernam *Ezopus*, ik ben niet door vrees, nog door magt, of door noodzaak tot [59] u gekomen, maar uit verkiezing en uit vrije wil, vergun mij dus een oogenblik gehoor, en alvorens met u in eenige bijzonderheid te treden zoo zal ik

eerst u eene fabel verhalen: Een zeker man die zich vermaakte om sprinkhanen te vangen, en die hij dan ook terstond doodde, ving ook bij geval een krekeltje, hetwelk hem, zoo dra hij zag dat hem ook de dood zou aangedaan worden met de volgende woorden aansprak: vermoord mij niet zonder oorzaak; ik knaag geenzints aan de koornairen, en heb u immers nimmer eenig leed gedaan, hoe of het zij, de beweging van eenige kleine lidjes die aan mij zijn, is mij behulpzaam, om daardoor een zoet geluid te kunnen uitboezemen hetgeen de voorbijgangers immers genoeg verschaft; ik heb niets dan mijne stem van de natuur ontleend en voor het overige ben ik niets!... de man het diertje aldus horende spreken, vergunde hem de vrijheid! Grootmagtig vorst, hier leg ik aan uwe voeten ter neder gebogen; dood mij niet zonder rede, nimmer heb ik iemand beledigd; maar indien men mij iets wil ten lasten leggen, zoo is het dat ik vrij en ronduit spreek en niemand vlei..."

De Koning vol verwondering en met medelijden bewogen, zeide hem: *Ezopus* het noodlot geeft u het even weder, & vraag mij nu alles wat gij wilt en het zal u toegestaan worden. O magtig vorst riep *Ezopus* uit, dan bid ik u, verzoen u met de Samienzers, ik begeer niets meer! Dit wil ik hernam *Cresus*, zij zullen mijne vrienden worden; en nu viel *Ezopus* op zijn aangezicht en dankte den Koning voor zijne genade.

Het was omtrent dezen tijd dat *Ezopus* zijne fabelen [60] schreef, die hem onsterfelijk gemaakt hebben. Hij schonk dezelve aan *Cresus*, die ze met groote blijken van erkentelijkheid aannam en hem de titel van Afgezant gaf, hem met brieven belaste om aan de bewoners van Samos te zeggen dat *Cresus* vrede met hen maken wilde uit hoofde der tusschenkomst en achting die hij voor *Ezopus* had; behalve dit alles, overlaadde hij hem met geschenken, en bezorgde hem overvloedig resigeld.

De Samienzers waren bij *Ezopus* aankomst dronken van vreugde; en boden hem kroonen aan en rigtten zij openbare speelen en vreugdebedrijven aan, om hem nog meer te eeren. *Ezopus* las de brieven des konings voor het volk, en deed hun verslag van zijn gehouden gedrag. Nu reisde hij verder naar andere landstreken om filosofen optezoeken en met hun te twisten. Hij kwam zelf te Babijlonien alwaar hij proeven van zijne bekwaamheid gaf, en in gunst van den Koning *Lijcerus* kwam. De Koningen leefden als toen in zeer goede verstandhouding met elkander en gaven zich somwijlen prijsvragen op, in navolging der Sophisten, onder voorwaarde dat de geen die zulks niet konde oplossen, eene zekere som gelds zouden verbeuren. *Ezopus* lostte zonder eenige moeite alle de vragen die men *Lijcerus* voorstelde op, het geen de vorst groote eer deed behalen dewijl hij als de verstandigste der toenmalige koningen werd beschouwd.

[61]

**20ste Afdeeling.
Ezopus & Koning Lijcerus.**

Ezopus zich zonder nakomelingen ziende, nam hij een jonge Edelman genaamd *Ennus* tot zoon aan, hij stelde hem *Lijcerus* voor en verzocht hem in bescherming te nemen, als of het zijn vleeschlijke zoon was. [62] Maar deze ondankbare zoon verleide de bijzit van *Ezopus* en had een strafbare omgang met haar (Zij heette *Rhodophe* en was de schoonste vrouw harer eeuw, zij is naderhand getrouwd geweest met *Psameticus* Koning van Egipten, en had zich door hare votige schandelijke levenswijs schatrijk gemaakt. Anderen zeggen dat zij nimmer met *Psameticus* is getrouwd geweest, maar wel met *Charax*, een koopman uit Mitilenen en den broeder van *Sappho* de vermaarde Dichteres –) *Ezopus* dit vernomen hebbende, besloot *Ennus* weg te jagen en hem te onterven. Deze, om zich te wreken, maakte een brief van *Ezopus* na en deed als of dien wijsgeer dezelve geschreven had; hij melde hierin aan de andere koningen, dat hij hun in het vervolg alles wat *Lijcerus* hun zou opgeven verklaren zou. – Deze brief met het zegel van *Ezopus* toegemaakt werd aan de verschillende vorsten gezonden. –

Lijcerus dit gewaar geworden zijnde, werd zoo wordend dat hij aan *Hermippus* bevel gaf, den verrader *Ezopus* te doen sterven. Deze eerste *Ezopus* vriend zijnde, gaf hem een uitnemend blijk van zijne vriendschap; hij verborg hem in eene graftombe zonder dat iemand er iets van merkte, en droeg zorg dat hem niets ontbrak.

Ennus kreeg nu op order des Konings alle de eerampten van *Ezopus* als mede zijn geheele vermogen. Eenigen tijd daarna schreef *Nectanebo* Koning van Egypten, aan *Lijcerus* Koning van Babijlonien, om hem eenige bekwame werklieden, bouwmeesters & ingenieurs te zenden om een toren te bouwen die noch aarde noch hemel zou raken – en ook [63] iemand te zenden die raadzels oplossen kon. –

Deze brief maakte *Lijcerus* wanhopend, dewijl er behalve *Ezopus*, niemand instaat was, zulks te doen, en hij deze had laten ter dood brengen. De Koning overmand van droefheid riep uit, dat hij een onherstelbaar verlies in *Ezopus* geleden had. *Hermippus* ziende dat s'konings wanhoop opregt was en dat de dood van *Ezopus* hem geweldig bedroefde, zeide hem dat deze laatste nog in leven was, en bijvoegende dat de ijver en het belang dat hij in s'konings persoon stelde hem hadden doen besluiten *Ezopus* in het leven te behouden, als zijnde overtuigd dat de Koning naderhand berouw of wroeging zou gevoelen over dit schielijke vonnis. Deze goede tijding die de koning niet verwacht had, maakte hem buiten zich zelve van vreugde. *Ezopus* bedekt met modder en vuilnis, werd uit de graftombe gehaald en alzoo voor den Koning gebracht, die hem in deze staat ziende zich niet weerhouden kon tranen te storten. Hij gebod hem te reinigen en hem van het nodige te voorzien – *Ezopus* maakte nu de schelmerij van *Ennus* bekend, en om zijne grootmoedigheid tot het uiterste te brengen, zoo bad hij als de eenige vergoeding den Koning genade voor zijn onwaardige zoon af, die *Lijcerus* nu wilde doen ter dood brangen. –

Nu liet *Lijcerus*, *Ezopus* de brief aan *Nectanebo* lezen en vroeg om raad, de Fabeldichter lachte en zeide, hij zou in antwoord schrijven dat wanneer de winter over was, hij alsdan de nodige werklieden en de wijze man zou zenden –

[64] Nu zond *Lijcerus* de Afgezanten des Konings van Egypten heen, en herstelde *Ezopus* in alle zijne eerampten en bedieningen die hij voorheen had gehad, ook schonk hij hem *Ennus* en alle zijne goederen weder.

Ezopus nam *Ennus* weder in huis en behandelde hem met liefde als of het zijn eige zoon was, hij verweet hem niets over het gebeurde, maar gaf hem daarentegen de volgende lessen om zich in de wereld te gedragen:

1. *Eert de Goden boven al, en uw Koning.* –
2. *Weest ontzaggelijk voor uwe vijanden*, opdat zij u niet verachten of bespotten. –
3. *Zijt gemakkelijk omtrent uwe vrienden en zijt lijdzaam* opdat dezelve u meer en meer achting toedragen. –
4. *Wenscht uwe vijanden allerlei kwaad*, dat zij door ziekten gekweld zijnde, en in armoede gedompeld u geene kwade diensten kunnen bewijzen. –
5. *Bid dikwerf voor uwer vrienden gezondheid.* –
6. Hebt altoos veel liefde en tederheid voor uwe vrouw, op dat zij eens anders gunsten niet behoeft te verzoeken. –
7. *Sla geen acht op onzedelijke woorden.* –
8. *Spreek weinig en zijt immer meester uwer tong.* –
9. *Benijd niet de geen die door het fortuin begunstigd zijn*, maar verheug u veeléér over hunne voorspoed, want de nijd zou u altoos schadelijker zijn dan aan de geen dien gij benijd. –
10. *Zorgt voor uwe dienstboden*, en pas op hun gedrag, op dat zij u niet alleen als meester vrezen, maar u ook als hun weldoener beschouwen. –

[65]

11. *Schaam u niet* telkens nieuwe en *goede dingen* te leren. –
12. *Vertrouw nimmer* geen groote geheimen *aan uwe vrouw*, want zij zal ieder oogenblik gelegenheid zoeken om u over den kop te zitten. –
13. *Bespaar immer* iets voor den volgenden dag, want het is beter al stervende zijne vijanden iets natelaten dan zijne vrienden in het leven nodig te hebben. –
14. *Ontvang* en behandeld geenen welke u bezoeken op eene vleijende manier. –
15. *De hond* maakt door zijn kwispelstaarten dat de meester hem voedt. –
16. Laat het u nooit *berouwen* wel gehandeld te hebben.
17. *Bandt den lasteraars* uit uw huis, want zij zullen aan de anderen alles wat gij in het bijzonder doet, overzeggen. –
18. *Doe niets dat* u zelve of anderen verdriet kan verschaffen. –
19. *Bekommert u niet* over de verschillende gevallen des levens. –
20. *Geef nimmer slechte raad* en volg de bedorven zeden der slechten niet op. –
Zulke wijze *raadgevingen*, troffen het berouwhebbende hart van *Ezopus zoon*, zoo sterk, dat hij weinig tijd daarna overleed. –

[66]

21ste Afdeeling. Ezopus & Nectanebo.

Nu deed *Ezopus* alle de vogelvangers komen en gebood hen hem 4 kleine jonge Arenden te vangen. Deze voedde hij op en leerde ze op eene bijzondere manier. [67] Indien men de oude historie schrijvers geloven mag, zoo heeft *Ezopus* deze Arenden geleerd om kleine kinderen in zakken aan hun hals hangende met dezelve op te vliegen zoo hoog en laag als de kinderen zelfs wilden.-

Met het begin der lente maakte zich *Ezopus* gereed om eene groote reis te doen, hij beschikte de Arenden en de kinderen die hij naar Egypte wilde medebrengen, en kwam er onder het gejuig der menigte aan. Zij wisten niet wat zij van *Ezopus* denken moesten.

Maar Nectanebo die van de aankomst van *Ezopus* kennis droeg, en niet anders wist of de laatste was dood, zeide tegen een zijner vrienden: men heeft mij bedrogen want ik meende dat *Ezopus* reeds lang dood was. Den volgenden dag gaf de Koning order dat het geheele hof in witte klederen zou verschijnen. Hij alleen was in het purper, op zijn hoofd prijkte eene met steenen omzette tulband. Aldus opgekleed, beklom hij den troon, en gebood dat men *Ezopus* voor zou brengen. Naauwelijks was de gewaande doode binnen of de Koning zeide luid: Zeg mij *Ezopus*, waarmede vergelijkt gij mij, en de geen die mij omringen? Ik vergelijk u hernam *Ezopus* met de lente zon,

en uwe hovelingen bij rijpe koornairen! ... de Koning was met dit antwoord zeer te vreden en deed Ezopus veel goed. –

Den anderen dag, kleepte zich de koning in het wit en gebod zijne hovelingen het purper aantemen. Nu deed de Koning weder dezelfde vraag aan *Ezopus* zoodra hij intrad. –

[68] Hij antwoorde ik vergelijk u bij de Zon, en uwe hovelingen bij dezelve stralen. Toen zeide *Nectanebo* tegen *Ezopus*: ik geef weinig om *Lijcerus*; ten mijnen opzigte is hij arm. Den anderen glimplachte en hernam. O grootmagtig vorst ziet niet zoo laag op *Lijcerus* reden; Gij schijnt de Zon, in het midden van uw volk; maar wanneer gij u met *Lijcerus* meten wil, zoo verduisterd hij alles wat u eerst schitterend maakte.

Nectanebo werd door dit antwoord geheel verbitterd en vroeg *Ezopus* of hij geen werklieden en ingenieurs had medegebragt om de toren die hij opgegeven had, te doen bouwen. Deze lieden zijn hier hernam *Ezopus*, zij zullen terstond beginnen als gij de plaats van het fundament maar aanwijst.

Nu ging de koning ter poort uit en geleide *Ezopus* op eene groote vlakte; hier! zeide *Nectanebo*, moet dezelve staan. – Nu gaf *Ezopus* ieder kind een truweel, een maatstaf en andere instrumenten, die de metselaars gebruiken, en gaf de Arenden een teken om optevliegen; zoo dra de kinderen die in de zakken zaten, eenigzints verheven waren, riepen zij alle te gelijk: geef ons kalk en steen! geef ons kalk & steen! *Nectanebo* geheel verstomd over zulk verschijnsel, vroeg welk land deze vliegende menschen voortbragt? *Lijcerus*, hernam *Ezopus* heeft er nog verscheidene van deze soort; maar gij vervolgde hij, die maar een mensch zijt, kunt u met dien koning niet gelijk stellen – Er blijft mij nog eene vraag over hervatte den Koning, zij is deze: Ik heb een soort van merrien, die wanneer zij het grinniken der andere paarden te *Babylonien* horen, zoo bevruchten zij terstond. [69] Indien gij mij deze bijzonderheid kunt verklaren vervolgde *Nectanebo* zoo zijn wij u verplicht. – *Ezopus* verzocht 24 uren uitstel, en dit stond de Koning hem toe.

Ezopus deed een kat nemen en dezelve op alle hoeken der straten geeselen, dewijl de Egijptenaars eene groote achting voor die dieren hebben, zoo werden zij op dit gezicht woedend en bevrijden de kat, maar gingen tevens den koning kennis van dezen schendaad geven – deze deed *Ezopus* komen, en ondervroeg hem naar de rede van dit geval? “Ik heb deze kat gestraft hernam hij, om *Lijcerus* te wreken, *die zijn beste haan, door deze kat heden nacht verloren heeft.*” – “Wat! riep de Koning verstoord uit, hoe durft gij zoo liegen: en hoe is het mogelijk dat een kat in eene nacht van Egijpte naar *Babylonien* gekomen is?” “Op dezelfde manier hernam de anderen lagchende als uwe merrien spoedig bevrucht worden, want het eene is even zoo onmogelijk als het andere...” de Koning *Nectanebo* bewonderde de slimheid van *Ezopus* en kon niet nalaten uit te roepen en te zeggen, dat *Lijcerus* al te gelukkig was, om zulk een groot verstand in zijn Koninkrijk te hebben. Hij stelde dus *Ezopus* de verloren gelden ter hand en liet hem met groote blijken van vriendschap vertrekken.

Ezopus te *Babylonien* teruggekeerd zijnde, verhaalde den Koning al wat er gebeurd was, en stelde hem de penningen ter hand. *Lijcerus* gebod tot wedervergelding, om een gouden standbeeld ter eer van *Ezopus* opterigten. –

[70]

22ste Afdeeling.
Ezopus reize naar Delphos.

Weinig tijd daarna, namelijk van de aankomst van *Ezopus* te Bablylonien, nam hij het besluit om naar Griekenland te [71] reizen. Hij kreeg van *Lijcerus* verlof, onder voorwaarde dat *Ezopus* wederkeren zou en zijne overige dagen aan zijn hof zou doorbrengen. Dit zwoor *Ezopus* doch was in de onmogelijkheid zijn woord te houden.

Na dat hij de grootste en voornaamste steden van Griekenland bezigtigd had alwaar hij de grootste proeven van zijn groot verstand ten toon spreidde, bekreep hem de lust om het oude *Delphos* te bezoeken. —

Daar gekomen waren de inwoners verrukt hem te hooren redeneren, maar nochtans droegen zij *Ezopus* weinig achting toe en gaven hem geen eer. Hij zag hen aan en zeide: “Inwoners van *Delphos*, ik zou u gemakkelijk bij een stuk hout dat in zee drijft kunnen vergelijken — Zij die hetzelfde van verre zien door de golven geslingerd, gelooven het iets van groot belang is; maar denken er anders over, wanneer de zee

het op strand geworpen heeft. – Toen ik ver van uwe stad verwijderd was, was dezelve een wonder in mijn oog, en ik beschouwde u allen als menschen van groot gewigt, en die alle mijne achting verdienden, maar zoo dra ben ik niet in uw midden gekomen of mijne gedagten wierden anders en ik zie u lieden nu als de grootste ellendelingen der wereld aan...!”

De Inwoners van *Delphos Ezopus* aldus horende spreken & vrezende dat hij hun slecht gedrag op zijne volgende Reizen overal rugtbaar maken zou, namen het onmenschlijk en ondankbaar besluit hem te vermoorden, en *Ezopus* in het geheim en door list en laster van kant te maken. –

Om hierin te slagen, zoo namen zij eene zeer [72] schoone vaas van goud gewerkt uit den vermaarden Tempel van *Apollo* en deden hem ongemerkt onder de goederen *Ezopus* toebehorende. Deze nergens van wetende en niets kwaads vermoedende, trok heen, met oogmerk *Phoeida* te bezigtigen, maar was nog niet ver op weg gevorderd of men achterhaalde *Ezopus* en beschuldigde hem van kerkroof. Hij verdedigde zich en zwoer nergens van te weten, men lette niet op hem maar onderzocht zijne goederen, en nu bleek het dat de vaas uit een zijner zakken werd gehaald, waarop *Ezopus* die van schrik verstomde en geen woord wist uittebrengen gevangen genomen en weder naar *Delphos* terug gevoerd werd.

Ezopus nu het gansche schelmstuk begrijpende en geen uitkomst ziende, smeekte om zijne vrijheid, maar alles tevergeefs – hij werd ter dood veroordeeld ...

Ezopus geen list wetende om zich de vrijheid te verschaffen, betreurde zijne ongelukkige staat in de gevangenis; een zijner vrienden *Damas* genaamd, bezocht hem, en zeide: ween niet *Ezopus* er is mogelijk uitkomst!... “Hoor zeide deze ik zal u iets verhalen: Eene vrouw haar man naauwlijks begraven hebbende, ging alle dagen op dezelfs graf weenen en was ontroostbaar; een boer die niet ver daar van daan in het land werkte, kreeg liefde voor die vrouw en na zijne paarden en ploeg verlaten te hebben, ging hij ook in de grafkelder en weende mede. De vrouw vroeg hem naar de rede van dit misbaar: het is hernam de boer dewijl ik mijn vrouw hier begraven heb, en ik aldus mijn hart door klagen lugt geef. Hetzelfde ongeluk is mij ook overgekomen antwoorde de vrouw; welnu hervatte de [73] Landman dewijl wij ons dus in dezelfde toestand bevinden, en gij uw man & ik mijne vrouw verloren heb zoo moesten wij maar samen trouwen. Hier had de vrouw ook niets tegen en stond zulks toe. – Maar terwijl zij aldus in liefde verzonken waren, had een dief de paarden en de ploeg gestolen, het geen de boer zoo wanhopend maakte dat hij veel erger hilde dan te voren – dewijl hij immers alles verloren had. Ziedaar vervolgde *Ezopus*, de staat waarin ik mij bevind, na dat ik zeer groote gevaren heb voorgestaan; zoo zie ik mij eindelijk met een zekeren dood bedreigd die ik niet ontwijken kan, en dit is de rede dat ik ween!...”

[74]

23ste Afdeeling. Ezopus vlugt en gevangeneming.

Nu kwamen de inwoners van *Delphos* met ijsselijk geschreeuw aan de gevangenis van *Ezopus*, en voerden hem met geweld heen [75] om hem op eene hoogte te brengen, en hem alzoo van boven neer te werpen. *Ezopus* verzocht een oogenblik en zeide: "een rat had met een kikvorsch vriendschap aangeknoopt, en verzocht haar op een avondmaal; zij bragt de kikker in de zaal eens rijken mans en deden een heerlijk maal. Nu wilde de kikvorsch, de rat wederkerig onthalen en verzocht haar ten eten, maar zeide de kikker, uit vrees dat gij den weg missen zult, zoo zal ik een touw om mijn en uw poot vast maken, en dan zullen wij aldus voort zwemmen. Zoo gezegd zoo gedaan, zij sprongen bijde in de sloot en zwommen voort, doch de rat kon het niet lang uithouden en verdronk. – Gij zijt de oorzaak van mijn dood riep de stervende rat, maar een veel grooter en magtiger dan gij zal mijn dood wreken...! Dit gebeurde, want eenige dagen daarna, zag een arend de doode rat op de oppervlakte des waters

drijven, vloog op dit aas toe, en voer met bijde heen, dewijl de kikvorsch noch met het touw aan zijn been vast was, de arend verslond ze bijde en was aldus de wreker van de rat geweest! Gij ook inwoners van *Delphos*, vervolgde *Ezopus*, doet mij onschuldig sterven, maar ik zal geworpen worden, een *Babylonien* en *Griekenland* zullen mijn onschuldig vergoten bloed wreken.

Dit alles trof de bewoners van *Delphos* geenzints, zij bleven halstariig en wilden hem de vrijheid maar niet schenken.

Ezopus nu alles inziende en zeker wetende dat de dood een einde aan zijn lijden maken zou spande alles te zamen om hun nog te overreden en ter vermurwen doch alles was en bleef te vergeefs.-

[76] Men voerde hem langs de tempel van *Apollo*, en *Ezopus* een wanhopend besluit nemende, spant alle zijne kragten in, en zich losrukkende, vlugt hij in dien tempel, meenende aldaar eene veilige schuilplaats te vinden, doch dit werd ook verijdeld, een soldaat drong dit heiligdom binnen en trok *Ezopus* met geweld voort, alhoewel de eerste zich aan het beeld als vastgenageld hieldt. —

[77]

24ste Afdeeling. Ezopus wordt gedood.

Nu waren de inwoners van *Delphos* razende van woede en omringden de arme *Ezopus* van alle kanten, opdat [78] hij hun niet weder ontsnappen zou.

Gedurende den weg deed *Ezopus* nog al zijn best, om hen overtehalen, maar hij kon hier niets mede winnen. – “Ik veracht uw vaderland en al deszelfs bewoners” riep *Ezopus* tegen die van *Delphos*, “en ik bid de Goden, dat zij mijne dood zullen wreken, en u allen straffen, voor het onregt mij aangedaan...!”

Meer kon hij niet zeggen; hij was nu boven op de rots gekomen, hem ter strafplaats uitgekozen, en de inwoners van *Delphos* sleepten *Ezopus* op dezelfde kruin en stieten hem voorover in zee, zoo dat hij verdronk.

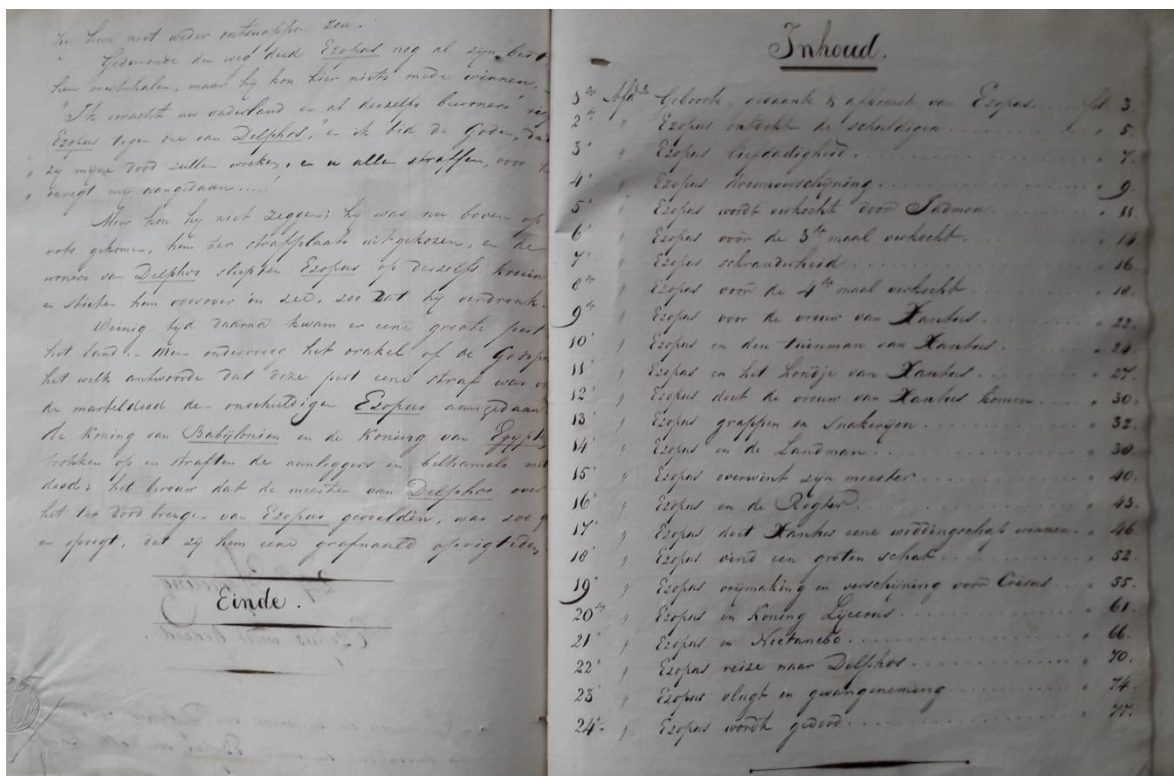
Weinig tijd daarna kwam er eene groote pest in het land. – Men ondervroeg het orakel of de Godspraak het welk antwoorde dat deze pest eene straf was voor de marteldood der onschuldigen *Ezopus* aangedaan. De Koning van Babijlonien en de Koning an Egipten trokken op en straffen de aanleggers en belhamels met de dood;

het berouw dat de meesten van Delphos over het ter dood brengen van Ezopus gevoelde, was zoo groot en opregt, dat zij hem eene gafnaald oprigteden.

EINDE

Inhoud.

1 ^{ste} Afd.	Geboorte, gedaante & afkomst van Ezopus	fol 3
2 ^{de} "	Ezopus ontdekte de schulden	" 5
3 ^e "	Ezopus liefdadigheid	" 7
4 ^e "	Ezopus droomverschijning	" 9
5 ^e "	Ezopus wordt verkocht door Jadmon	" 11
6 ^e "	Ezopus voor de 3 ^{de} maal verkocht	" 14
7 ^e "	Ezopus schrandereheid	" 16
8 ^e "	Ezopus voor de 4 ^{de} maal verkocht	" 18
9 ^e "	Ezopus voor de vrouw van Xantus	" 22
10 ^e "	Ezopus en den tuinman van Xantus	" 24
11 ^e "	Ezopus en het hondje van Xantus	" 27
12 ^e "	Ezopus doet de vrouw van Xantus komen	" 30
13 ^e "	Ezopus grappen en snakerijen	" 32
14 ^e "	Ezopus en de Landman	" 38
15 ^e "	Ezopus overwint zijn meester	" 40
16 ^e "	Ezopus en de Regter	" 43
17 ^e "	Ezopus doet Xantus eene weddenschap winnen	" 46
18 ^e "	Ezopus vind een groten schat	" 52
19 ^e "	Ezopus vrijmaking en verschijning voor Crësus	" 55
20 ^e "	Ezopus en Koning Lijcerus	" 61
21 ^e "	Ezopus en Nectanebo	" 66
22 ^e "	Ezopus reize naar Delphos	" 70
23 ^e "	Ezopus vlucht en gevangenneming	" 74
24 ^e "	Ezopus wordt gedood	" 77

Ezopus prenten – Franse teksten

1. Esope le Phrigien dévoile par les secours de la Fable la Vérité aux yeux des humains.
2. Esope prouve son innocence à son Maître en faisant rendre car le moyen de l'eau tiede à Gathopus son sommeilleir et à un autre Escalve les figues qu'il avait mangées.
3. Esope le Phrigien done l'hospitalité à des prêtres Egiptiens et leur offre une Colation avec des Raffraichissement.
4. Esope par l'intercession des Prêtres Egiptiens rêve que la Fortune lui apparait et lui delie la Langue.
5. Esope fait peur aux Enfants de son premier Maître à cause de sa difformité.
6. Esope est vendu par son III Maître a un Marchand d'Escalve pour la somme de trois oboles, qui l'emmène à Ephese pour y être revendu.
7. Esope choisit pour son avantage le panier au pain.
8. Esope le Phrigien est vendu Escalve sur la place de Samos au Philosophe Xantus pour le prix de soixante Oboles.
9. Esope affrayant par sa difformité et sa laideur les Servantes de la femme de Xantus il en est mal accueilli.
10. Esope résout en présence du Philosophe Xantus les questions de son Jardinier.
11. Esope donne à la petite chienne de Xantus son Maître ce qu'il avait dit de porter a sa femme qu'il appelait sa bonne amie.
12. Stratagème d'Esope pour faire revenir la femme de Xantus chez son Maris.
13. Esope ne sert que des Langues aux Convives de son Maître Xantus pendant deux Jours Consécutifs.
14. Esope force un Paysan d'entrer chez son Maître Xantus pour y diner.
15. Le paysan invité par Esope chez Xantus est si grossier qu'il se laisse laver les ,pieds par la Maîtresse du Logis.
16. Esope est mené en prison à cause d'une réponse déplaisante qu'il fit au Magistrat de la Ville.
17. Esope donne un bon conseil à son Maître Xantus pour ne pas tenir la gageure de boire la Mer.
18. Esope espliquant des lettres d'un vieuw Monument, découvre un Tresor à son Maître Xantus.
19. Esope ayant reçu la liberté de son Maître Xantus se présente au Roi Eresus de la part des Samiens.
20. Esope rentre en grace au près de Licerus Roi de Babilonne, après lui avoir prouvé son innocence.
21. Esope emmene des jeunes Archithètes pour batir une Tour à l'usage du Roi Nectanebo.
22. Esope est accusé du Vol d'un Vase consacré à Apollon dans le Temple de Delphes et arrêté sur le chemin de la Plocide.
23. Esope s'étant échapé des mains des Delphiens se sauve aux pieds de la Statue d'Apollon mais il en est arraché pour être trainé au Suplice.
24. Esope faussement accusé d'un Vol est précipité par les Delphiens du haut d'un Rocher dans la Mer.